

شنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۴

شماره ۴۳۷۸

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

نحوهٔ اعمال سابقهٔ تحصیلی در کنکور تصمیم جدیدی برای جنگ اعصاب داوطلبان کنکور شد

بازی با سابقه

زهرا Erfani خبرنگار گروه دانشگاه

«برای پذیرش دانشجو در هر رشته سابقه تحصیلی دروس مرتبط با آن رشته ملحوظ می‌گردد.» عبارتی که در ماده ۴ قانون پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مصوب سال ۸۶ مجلس قید شد تا از این طریق برای اولین بار موضوع اعمال سابقه تحصیلی برای رسیدن به صندلی‌های دانشگاه‌ها در نظام آموزش عالی کشور مطرح شود. بحث جنجال برانگیزی که از همان برهه تا امروز جاده پر فراز و نشیبی را پیش روی متقاضیان گذاشته است. سوابق تحصیلی که

پای سابقه چگونه به کنکور باز شد؟

اولین بار سال ۸۶ بود که مجلسی‌ها با تصویب قانون پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها به دنبال اعمال تأثیر قطعی ۱۵ درصدی سوابق تحصیلی در رتبه نهایی کنکور بودند؛ اتفاقی که خیلی دوام نیاورد و در دی و بهمن ماه سال ۹۱ اما و اگرهای زیادی پیرامون عدم اجرای آن رسانه‌ای شد تا اینکه در نهایت اعمال تأثیر قطعی به دلیل نبود بهترهای لازم در آموزش و پرورش برای برگزاری امتحان نهایی به حاشیه رفت. البته در ظاهر بحث ضرایب تأثیر سوابق تحصیلی کنار گذاشته شد؛ هر چند مخالفت‌ها با مصوبه مجلس باعث شد در بازه زمانی ۹۰ تا ۹۲ با تأثیر سوابق تحصیلی از قطعی به ۲۵ درصد مثبت برسد اما این تصمیم هم چندان ماندگار نبود. بالاخره مجلسی‌ها دوباره وارد میدان شدند و تأثیر را از مثبت به قطعی در سال‌های ۹۳ و ۹۴ برگرداندند. مصوبه‌ای که با ورود دیوان عدالت اداری در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۴ عملاً باطل شد تا از این طریق با

اصلاح قانون‌سنجش و پذیرش دانشجو در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور در اردیبهشت ۹۵ از سوی مجلسی‌ها، بار دیگر تأثیر سابقه تحصیلی به حالت سال‌های ۹۵ و ۹۶ به حالت مثبت درآمد. شورای سنجش و پذیرش دانشجو در آبان‌ماه ۹۶ هم تصمیم بر تداوم همان مسیر سبایی گرفت تا این‌گونه برای کنکور ۹۷ نیز حداکثر تأثیر سابقه تحصیلی به صورت ۲۵ درصد و مثبت باشد. سال ۹۸ را هم باید یکی از سال‌های پر حاشیه برای داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها دانست؛ چراکه در آن سال هر چند در ابتدا قرار بود تأثیر سابقه تحصیلی از ۲۵ درصد به ۳۰ درصد و به صورت قطعی برسد اما بالاخره شورای سنجش و پذیرش دانشجو با برگزاری دو جلسه اضطراری تصمیم گرفت برای کنکور آن سال، تأثیر را به صورت اعمال ۳۰ درصدی مثبت اجرایی کند؛ روندی که در سال بعد از آن هم ادامه پیدا کرد.

کوک کرد. بالاگرفتن دعوی‌ای بین نمایندگان مجلس و اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و دولت بر سر اعمال تأثیر سابقه تحصیلی که از نخستین روزهای آغازین سال خیرساز شده، موضوعی است که جرقه‌های آن از نیمه دوم سال گذشته زده شد. اتفاقی که هر چند از گذشته هم وجود داشت اما تغییر ناگهانی دولت و همچنین روی کار آمدن مجلس جدید باعث شد بار دیگر این مسئله به موضوع پرنرنگی برای رسیدگی تبدیل شود. آخرین روزهای شهریورماه بود که حضور احسان عظیمی‌راد، سخنگوی کمیسیون آموزش و ابراهیم سوزنجی، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در برنامه «جریان» با حواشی مختلفی همراه شد. چهره‌هایی که هر کدام نگاه متفاوتی را نسبت به اعمال سابقه تحصیلی داشتند، به طوری که عظیمی‌راد آن را دلیلی برای افزایش استرس دانش‌آموزان معرفی و در مقابل سوزنجی اعمال سابقه تحصیلی را دستاورد مجلسی‌ها در دهه ۸۰ می‌دانست که شورا روند اجرایی‌سازی این تصمیم را محقق کرده بود. البته این منظره چند ماه بعد و با تصویب مصوبه حذف تأثیر سابقه پایه دهم و وارد فضای مجازی شد تا دعواها شکل متفاوتی به خود بگیرد.

بمب ساعتی که در ۱۴۰۳ کار گذاشته شد!

کمی که به عقب برگردیم باید عنوان کرد که تغییرات اعمال سابقه تحصیلی در کنکور از مهرماه سال گذشته مطرح شد. همان وقتی که مسعود پزشکیان در دانشگاه تهران به مناسبت آغاز سال تحصیلی حاضر شد و در طول مراسم با مطالبه حذف مصوبه به تأثیر قطعی سابقه تحصیلی از سوی رتبه‌های برتر کنکور ۱۴۰۳ و به روشد؛ مطالبه‌ای که بالاخره در جلسه ۹۱۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی شنیده شد و از همان زمان چند سناریوی جدید برای کنکور مطرح شده که یکی از آن‌ها حذف تأثیر معددل پایه دهم و تأثیر قطعی پایه‌های یازدهم و دوازدهم بود. در نهایت نیز بهمن‌ماه ۱۴۰۳ بود که عبدالجسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در حاشیه جلسه این شورا عنوان کرد، قرار است سوابق تحصیلی پایه دهم در کنکور لحاظ نشده و تنها سوابق پایه‌های یازدهم و دوازدهم برای کنکور به صورت قطعی مدنظر باشد. البته تغییرات کنکور تنها به همین جا ختم نمی‌شد؛ به طوری که حسین سیمایی صراف، وزیر

سوابق عطف به ماسبق شد؛ کنکور تک‌دوره‌ای

۲۷ اسفند ۱۴۰۳ بود که دبیرخانه شورای سنجش و پذیرش دانشجو مصوبات جدید خود را برای اعمال سلباقهٔ تحصیلی در کنکور منتشر کرد که بر اساس آن عناوین و ضرایب دروس سابقه تحصیلی پایه‌های یازدهم و دوازدهم برای آزمون ۱۴۰۴ مشخص و طبق آن سابقه تحصیلی داوطلبان در این دو پایه برای رشته‌های پر متقاضی به میزان ۶۰ درصد قطعی در نمره نهایی لحاظ خواهد شد، اما موضوع مهم این مصوبه را باید بد نششم آن دانست که بر اساس آن، قوانین و مصوبات شورای سنجش و پذیرش شامل همه متقاضیان پشت

یک روز مانده به پایان سال بود که احسان عظیمی‌راد، سخنگوی کمیسیون آموزش مجلس با انتشار توییتی وزیر علوم را به دلیل مصوبه شورای سنجش و پذیرش دانشجو تهدید به استیضاح کرد. توییتی تند که این نماینده مجلس در آن نوشته بود: «وزیر علوم باید سرپرست بی‌لیاقت سازمان سنجش آموزش کشور را فوری برکنار کند؛ هر دستاوردی که برای نجات داوطلبان عزیز کنکور به دست آوردیم را این آقا یک‌شبه بر باد داد! دکتر سیمایی صراف بین ماندن خودش در کرسی وزارت یا برکناری این جوان بی‌تجربه یکی را انتخاب نماید!» افزایش فشارها و اعتراض گسترده داوطلبان باعث شد تا شورای سنجش و پذیرش دانشجو در ۱۰ فروردین ماه جلسه تشکیل دهد و عملاً از مصوبات قبلی خود یک‌گام عقب بنشیند. جلسه‌ای که سخنگوی کمیسیون آموزش درباره‌اش عنوان کرده بود: این ششور ۳ تصمیم جدید مهم گرفت که بر اساس آن نمرات پایه یازدهم برای همه داوطلبان به صورت مثبت بوده و همچنین مصوبات شورای سنجش و پذیرش درباره تأثیر سابقه پایه یازدهم دیگر عطف به ماسبق نخواهد بود. یکی دیگر از این تصمیمات را هم باید کاهش تعداد دروس مؤثر پایه یازدهم در صورت عدم پذیرش پیشنهاد عطف به ماسبق شدن دانست.

به فکر اعصاب داوطلبان آینده باشید

اتفاقات رخ‌داده در کمتر از ۵ ماه گذشته برای چگونگی اعمال سابقه تحصیلی پایه‌های مختلف دوره متوسط دوم برای کنکور ۱۴۰۴، نشان‌داد که عملاً قدرت تصمیم‌گیری درست درباره یک موضوع مشخص که سابقه نزدیک به ۲ دهه‌ای هم در نظام آموزش عالی کشور دارد، میان مسئولان و تصمیم‌گیران مختلف وجود ندارد. مسئله‌ای که قطعاً این داوطلبان خواهند بود که قربانی اصلی آن محسوب می‌شوند. ماده‌ای پرتلاطمی که از نماینده مجلس که مدعی دفاع از حقوق ملت است در آن نقش آفرینی داشته تا اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و حتی آن آن رسانه‌ای که در بهترین زمان استراحت مردم در نقش تهیه آتش این دعوا عمل کرده است.

تأثیر قطعی را اعمال کنید؛ اما به شیوهٔ درست

هر چند نحوه اعمال سابقه تحصیلی به صورت قطعی موضوعی نیست که بتوان از آن دفاع کرد؛ اما در مقابل هم با مسئله غیرقابل کتمان رویه‌رو هستیم و آن هم سطح سواد پایین و افت شدید تحصیلی دانش‌آموزان است که صدای اساتید دانشگاهی و متولیان آموزش عالی را هم بلند کرده است. مسئله‌ای که نیاز به تغییر شیوه ورود به دانشگاه و فاصله گرفتن از روش‌های تدریس معمول در مدارس را که عمدتاً بر پایه تست‌زنی استوار بود را بیش از پیش حس می‌کند. این مسئله زمانی بیشتر به چشم می‌آید که نگاهی به وضعیت علوم پایه و سطح سواد دانش‌آموزان در دروسی مانند ریاضی که مادر بسیاری از علوم در رشته‌های انشگاهی محسوب

اجرای بد و چالش ارزیابی نتایج یک طرح

کنکور را که از آن می‌توان به دروازه تأمین نیروی انسانی مورد نیاز در عرصه‌های مختلف علمی هم یاد کرد، باید یکی از موضوعات اصلی نظام آموزش عالی کشور دانست که از سال ۱۴۰۰ با مصوبه ششورای عالی انقلاب فرهنگی دستخوش تغییرات جدی شد. از برگزاری دوبار در سال تا اعتبار ۲ساله هر کنکور گرفته تا اعمال ۶۰ درصدی قطعی سلباقهٔ تحصیلی و همچنین محدود شدن کنکور به دروس تخصصی؛ هر چند در این گزارش قصد نداریم درباره تغییراتی که در طول همین ۳ سال نسبت به بندهای مختلف مصوب به شورا ایجاد شده، صحبت کنیم اما از این مسئله هم نمی‌توان گذشت که اتفاقات رخ‌داده در این حوزه و با به صورت مشخص‌تر در خصوص بحث اعمال سابقه تحصیلی، نشان داده که عملاً تصمیمات بدون پشتوانه علمی و بررسی دقیق صورت می‌گیرد و حتی در عقب‌نشینی از آن‌ها هم باز به جنبه‌های علمی و تأثیرات اجتماعی و روانی آن توجه نمی‌شود. در حقیقت برآیند

بعد از انتشار صحبت‌های عظیمی‌راد در رسانه‌ها، ابراهیم سوزنجی در صفحه شخصی خود نوشت: «تأثیر قطعی پایه یازدهم مثبت نخواهد شد، گول جنجال‌ها رو نخورید، برخی دنبال به هم زدن فضای روانی هستند که در پازل دشمن و خلاف امنیت ملی است. مصوبه شورای عالی راجع به تأثیر قطعی پایه یازدهم و دوازدهم قابل تغییر نیست. طبق آیین‌نامه هم زودتر از شش ماه هیچ مصوبه‌ای قابل تغییر نیست.» البته این توییت بدون جواب نماند و سخنگوی کمیسیون آموزش هم در واکنش توییتی بر این‌گونه پاسخ داد: «از کسی که خودش را طراح مصوبه ناعادلانه، ظالمانه و برهم‌زننده امنیت روانی دانش‌آموزان این مملکت می‌داند، انتظاری جز این موضع‌گیری نیست! مصوبات شورا ##چی-منزل نیست که قابل تغییر نباشد، این ##تغییر را با اراده‌ای محکم رقم خواهیم زد.» دعوی‌ای که البته سرانجام آن هنوز مشخص نیست و عملاً تنها رهاورد آن را باید سردرگمی داوطلبان دانست، آن هم در شرایطی که کمتر از یک ماه دیگر به برگزاری آزمون سراسری زمان باقی مانده و عملاً هیچ‌کدام از مسئولان قصد تمام کردن این دعوا و تعیین تکلیف وضعیت داوطلبان را ندارند.

البته در این میان نمی‌توان از بدعادت شدن بخشی از بدنه داوطلبانی که خواهان رسیدن به صندلی‌های دانشگاه هستند هم گذشت، همان‌هایی که ترجیح می‌دهند با قیل و قال به دنبال آسان‌ترین مسیر برای رسیدن به بهترین صندلی‌های دانشگاهی باشند. اما هیچ‌کدام از این عوامل باعث نمی‌شود که بخوایم چشم‌مان را روی دعوی همیشگی و فقدان اراده تصمیم‌های بزرگ در آموزش عالی بندیم، اتفاقی که هر بار به شکلی سر باز می‌کند و فضای علمی کشور را تا مدت‌ها تحت تأثیر قرار می‌دهد. درباره تعیین تکلیف اعمال سابقه تحصیلی هم باید تا سه‌شنبه هفته جاری منتظر ماند و دید بالاخره متولیان چه تصمیمی برای آرام کردن فضای فعلی خواهند گرفت.

می‌شود، بیندازیم. مسئله‌ای که برای درک بهتر آن تنها کافی است جاییگاه ایران در آزمون‌ی مانند تیمز را مدنظر قرار داریم که رتبه‌مان از ۴۹ در سال ۲۰۱۹ به ۵۴ در سال ۲۰۲۳ رسیده است؛ قطعاً همین یک مثال کافی است که بدانیم مسئله اعمال سابقه تحصیلی می‌تواند اتفاقات مثبتی را در فضای مدارس کشور و تقویت پایه‌های درسی دانش‌آموزان رقم بزند؛ اما تنها زمانی اثربخش خواهد بود که بار روانی بیش‌تری را به دانش‌آموزان تحمیل نکرده و از طرف دیگر بسترهای تدریس مفاهیم درسی در مدارس به معنی واقعی دست‌خوش تغییر شود. تغییراتی که دیگر وضعیت امروز تحصیلی دانش‌آموزان، کشور را مجبور به حرکت به سمت آن خواهد کرد.

مسیر طی شده در کنکور آن هم در حالی که نظام آموزش عالی کشور نیازمند گرفتن تصمیمات جدی برای برون‌رفت از وضعیت فعلی است، نشان می‌دهد مدل مواجعه متولیان از مجلسی‌ها گرفته تا دولت و اعضای ششورای عالی انقلاب فرهنگی بیشتر از آنکه بر منطق علمی و بررسی همه‌جانبه ابعاد مقوله کنکور باشد، بیشتر روی دعوای رسانه‌ای استوار بوده است؛ چراکه قطعاً برای نتیجه بخش بودن هر تصمیمی نیاز است حتی دوره‌ای برای سنجش اثربخش بودن یا نبودن آن تصمیم گرفته شود، دوره‌ای که در عمل حداقل در حوزه کنکور و حواشی مربوط به آن، مسئولان اعتقادی به آن نداشته‌و ترجیح می‌دهند زمام امور را به صورت لحظه‌ای و با تصمیم‌های در لحظه، در اختیار داشته باشند. با این حال امید است یک‌بار برای همیشه تصمیم‌گیری‌های مربوط به موضوعات آموزش عالی از چهارچوب بازی‌های سیاسی و جناحی خارج شده و با عینک علم به آن نگریسته شود.